

เตือนภัยโรคพืช ที่มาในช่วงหน้าหนาว

เมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว ในช่วงหลังการเก็บเกี่ยวข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่จะเริ่มทำการเพาะปลูกพืชผัก เพราะในช่วงฤดูหนาวพืชผักจะงอกงามอย่างดี แต่อากาศที่หนาวเย็นบวกกับความแล้ง ที่มีหมอกในตอนเช้า แดดแรงในตอนกลางวัน อากาศเย็นในตอนกลางคืน ระวังโรคพืชที่จะตามมาแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ทำให้ผลผลิตน้อย โตช้า ร้ายแรงสุดถึงขั้น ผลผลิตจากลาไปโดยถาวร เรามาดูโรคพืชที่พบได้บ่อยที่สุดว่า แต่ละโรคเกิดจากเชื้อชนิดไหน มีอาการ และเราควรป้องกันวิธีไหน

1. โรคราน้ำค้าง

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Pseudoperonospora cubensis*

พบในกลุ่มพืชจำพวกแตง พืชในตระกูลผักกะหล่ำ

ลักษณะอาการ มักพบอาการของโรคบนใบที่อยู่บริเวณด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรก บนใบปรากฏแผลน้ำตาต่อมาแผลจะขยายตามกรอบของเส้นใบย่อย ทำให้เห็นแผลเป็นรูปเหลี่ยมเล็กๆ ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง แผลจะขยายติดต่อกันเป็นแผลขนาดใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเทาดำ หากอาการรุนแรงจะ ทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น พืชที่เป็นโรคจะติดผลน้อย ผลมีขนาดเล็ก คุณภาพของผลจะลดลง หากเป็นโรค ในระยะมีผลอ่อน จะทำให้ผลลีบเล็ก และบิดเบี้ยว

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค
2. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น 50 องศา เซลเซียส นาน 20-30 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสาร เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม

3. ไม่ปลูกพืชแน่นเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง
4. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศใน แปลงได้ดี และทำลายแหล่งอาศัยของด้วงเต่าแตง
5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรค เริ่มระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไคเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 – 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ + เมทาแลกซิล-เอ็ม 64% + 4% WG อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งบนใบและใต้ใบ ทุก 5 - 7 วัน

2. โรคราแป้ง

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Oidium sp.*

ลักษณะอาการ พบเชื้อราคล้ายผงแป้งสีขาวเกิดเป็นหย่อมๆ บนใบ มักพบที่ใบส่วนล่างของต้นก่อน ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมอาการ โรคจะกระจายทั่วทั้งใบ และลุกลามขึ้นไปยังใบส่วนบนของต้น ต่อมาใบค่อยๆ ชีดเหลืองและแห้ง ถ้าพืชเป็นโรคในระยะติดผลอ่อน จะทำให้ผลแกร็น บิดเบี้ยว ผิวขรุขระ เป็นตุ่มหรือแผลที่เปลือก

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศใน แปลงได้ดี
2. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคเริ่มระบาด พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ทีบูโคนาโซล + ไตรฟลอกซีสโตรบิน 50% + 25% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เพนทิโอไพเรด 20% SC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน
3. แปลงที่เป็นโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วควรเก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก

3.โรคใบจุดสีม่วง

พบในหอมหัวใหญ่, หอมแดง, กระเทียม

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Alternaria porri*

ลักษณะอาการ อาการเริ่มแรก พบจุดน้ำขนาดเล็ก ต่อมาแผลขยายออกตามความยาวของใบ มีลักษณะเป็นรูปไข่ เนื้อเยื่อยุบตัว แผลสีม่วงเข้มหรือสีน้ำตาลอมม่วง ตรงกลางชัดเจนกว่าเล็กน้อย มีแถบสีขาวหรือสีเหลืองล้อมรอบแผล ถ้าอากาศชื้นจะพบผงสปอร์สีดำของเชื้อราสาเหตุโรคนบนแผล เมื่อมีหลายแผลขยายต่อกันจะทำให้ใบแห้ง ต้นโทรม หากเชื้อราเข้าทำลายที่ส่วนหัว จะทำให้หัวเน่าเก็บไว้ได้ไม่นาน

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. ก่อนปลูกควรปรับปรุงดินให้มีสภาพเหมาะสมกับการปลูกหอมและกระเทียม โดยการใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์
2. ใช้หัวพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 30-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที
3. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หากโรดยังคงระบาดควรพ่นซ้ำ ทุก 5 - 7 วัน แต่ไม่ควรเกิน 4 ครั้ง แล้วสลับพ่นด้วย แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อสาเหตุโรค

4. โรคเน่าคอดิน

พบในต้นอ่อนของผัก ตระกูลกะหล่ำและผักกาด เช่น คะน้า กะหล่ำปลี ผักฮ่องเต้ กวางตุ้ง เป็นต้น

เชื้อสาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Pythium spp.*

ลักษณะอาการ โรคเน่าคอดิน แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

- 1) ราเข้าทำลายเมล็ดหรือต้นกล้า ก่อนที่จะงอกพ้นดิน ทำให้เมล็ดไม่งอก หรือรากต้นอ่อนถูกทำลายทันที ทำให้ไม่มีใบเลี้ยงออกมา
- 2) ราเข้าทำลายส่วนราก ทำให้ต้นกล้าเหี่ยวทั้งต้นและหักล้มและตายก่อนจะแตกใบจริง

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข

1. ใช้ชีววิธี โดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา โดยทำการคลุกกับเมล็ดหรือดิน หรือแช่เมล็ดและกิ่งพันธุ์ในอัตรา 200ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร เป็นเวลา 2-10 ชั่วโมง
2. คลุกเมล็ดด้วยสารเคมีที่ฆ่าเชื้อรา (fungicide) ช่วยป้องกัน hypocotyls และradicle ที่งอกมาให้มีความต้านทานต่อรา ที่นิยมใช้คือ captan , dichlone และ thiram
3. ใช้สารเคมีพ่นต้นกล้าในระยะที่ปลูกใหม่ เช่น ziram , chloranil , captan ,soluble coppers ถ้าดินมีเชื้อมาก และมีความชื้นสูง

แหล่งที่มาของข้อมูล: สถาบันวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร